

Quluzadə Cəfər Müseyib oğlu

professor, BDU Astrofizika kafedrasının müdiri
Tel: (99412) 538-04-46
Email: ckulizade@mail.ru

QISA BIOQRAFİK MƏLUMAT:

27 avqust 1936-cı ildə Azərbaycanın Tovuz rayonunun Xatınlı kəndində anadan olmuşdur. 1961-ci ildə Leningrad Dövlət Universitetini bitirmişdir.

1966-cı ildə Astrofizika ixtisası üzrə aspiranturayı bitirmiş və namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

1966-1969-cu illərdə AMEA-nın Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasında elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır.

1969-cu ildən BDU-da dosent, 1991-ci ildən professor vəzifəsində işləyir.

1997-ci ildən Astrofizika kafedrasının müdürüdür. 1992-94-cü illərdə Türkiyəyə dəvət olunmuş, İstanbul Universitetində «Spektroskopiya» kursunun tədrisini təşkil etmişdir. Günəş fizikası sahəsində çalışır. 200 məqalənin, bir neçə orijinal dərs kitabının və metodik vəsaitin müəllifidir. Günəş fizikası sahəsində bir çox yeni tədqiqat üsulu təklif etmişdir. 2001-ci ildən Avropa Astronomiya Cəmiyyətinin üzvüdür.

1991-ci ildə keçmiş SSRİ –nin Kosmonavtika Federasiyasının diplomuna layiq görülmüşdür.

2009- cu ildə Respublika Prezidentinin fərmanı ilə “əməkdar müəllim” adına layiq görülmüşdür.

TƏHSİLİ, ELMİ DƏRƏCƏSİ VƏ ELMİ ADLARI:

1961-ci ildə Leningrad Universitetini bitirmişdir.

1966-cı ildə “Müxtəlif intensivlikli Fraunhofer xətlərinin konturları haqqında” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını, 2003-cü ildə “Günəşin ayırd olunmuş və ayırd olunmamış spektrində zəif və orta intensivlikli Fraunhofer xətlərinin profillərinin incə quruluşunun tədqiqi” mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

1969- cu ildən dosent

1991– ci ildən professor

ƏMƏK FƏALİYYƏTİ:

1955 – 1958, tələbə, Bakı Dövlət Universiteti,

1958-1961, tələbə, Leningrad Dövlət Universiteti,

1962-1965, aspirant, Leningrad Dövlət Universiteti.

Şamaxı Astrofizika Rəsədxanası (1966-1969)

Bakı Dövlət Universiteti Astrofizika kafedrası (1969-indiyə qədər)

Dərs dediyi fənlər:

Astronomiya, Günəş fizikası, Atom spektroskopiyası, Astrofizika

Məqalələrin sayı: - 230

Kitabların sayı: -14

Monoqrafiyaların sayı: - 1.

Hazırladığı elmi kadrlar:- 6 elmlər namizədi, 2 elmlər doktoru, (məsləhətçi), 20 magistrant

2018-ci ildə impakt faktorlu jurnallarda 6 məqaləsi çap olunub.

BEYNƏLXALQ SEMINAR, SIMPOZIUM VƏ KONFRANSLARDA İŞTIRAKI:

1. Profiles of strong Fraunhofer Lines in resolved and unresolved Solar Spectra. Kiev, IAU. Symposium №138, 1989, p. 80.
2. A new method for the investigation of the fine structure of Solar line profiles. Tessoloniki, 8-th European Meeting on Solar Phys., 1996, 13- 18 May, Greece.
3. The new method for line profiles Asymmetry investigation. Tabriz, Regional Conf. onAstr. and Astrophysics., 6-8 sept. 2000.
4. The determination of the Fraunhofers line Profiles asymmetry in the spectrum of the Sun. Tabriz, Regional Conf. onAstr. and Astrophysics., 6-8 sept. 2000.
5. The Dependence Fraunhofers line Profiles asymmetry from the intensity. Tabriz, Regional Conf. onAstr. and Astrophysics., 6-8 sept. 2000.
6. The Fine Structure of the Fraunhofers Lines Profiles in the resolved and unresolved Spectrum of the Sun, Baku, Abstract Book of the "International Regional conference on Astronomy and Astrophysics", 2001, June 20-22.
7. On the Fine Structure of the Oxygen infrared triplet Lines Profiles in the Resolved and unresolved Spectrum of the Sun. Toulouse, International Conference, Abstract Book of the "Infrared and Sub millimeter Space Astronomy", France, 2001, June 11/13.
8. On the fine structure of the weak Fraunhofers line Profiles, Pirguli, Abstract Book of the International Conference "N. Tusi and Modern Astronomy", 2001.
9. Fraunhofers Line Profiles Asymmetry, Tabriz, Conference on Transit of Venus, 6–8 June, 2004
10. Новые параметры асимметрии профилей фраунгоферовых линий. Москва, Восьмой съезд Международной общественной организации Астрономическое Общество и меж. симпозиум “Астрономия-2005: Состояния и перспективы развития”, QAİŞMQY-MQDDİÜT 1-6 июня 2005 г.
11. Тонкая структура линии $\lambda 5324.185 \text{ \AA}$ FeI в спектре полного потока от всего диска Солнца, IX съезд Астрономического Общество и международная научная Конференция «Астрономия и астрофизика в начале XXI века», 2008, 1-5 июля.
12. О предварительной классификации асимметрии профилей фраунгоферовых линий в спектре Солнца, IX съезд Астрономического Общество и международная научная Конференция «Астрономия и астрофизика в начале XXI века», 2008, 1-5 июля.
13. Анализ тонкой структуры профилей фраунгоферовых линий в спектре Солнца. Международная конференция «Кирхгов-150», Крым, 8-9 июня 2009.
14. On the differential asymmetry variation inside of line profile in the spectrum of the procyon and solar flux International Tusi Conference on Astrophysics 23-25 MAY 2009 IRAN Maragha p.54-55.
15. On the fraunhofer line porofiles asymmetri and their classification in the spectrum of the sun International Tusi Conference on Astrophysics 23-25 MAY 2009 IRAN Maragha p.54-55.
16. Determination of the temperature and non-thermal velocities in coronal loops by observattions of 15303 FeXIV and 16374 FeX lines International Conference 7-11 October 2009, Abastumani, Georgia
17. Контуры бальмеровских линий водорода в спектре Проциона. Fizikanın aktual problemləri, VI Respublika Konfransının materialları., Bakı , 20.11.2010, s-16
18. О механизме расширения линий инфракрасного триплета. Gənc tədqiqatçıların “Fizika” və astronomiya problemləri, Respublika Konfransının materialları, 15.05.2010, s17
19. Исследование тонкой структуры профилей слабых фраунгоферовых линий в спектре Солнца и звезд. Физика Солнечной плазмы и активность Солнца, Крым, 5-11 , 09.2010
20. Современное состояние асимметричности профилей фраунгоферовых линий. Fizikanın

müasir problemləri, Respublika elmi konfransı., Bakı , 24.12.2010.

21. Переменность блеска сей-фертовской галактики первого типа NGC 3516 и квазара 3C 273 Fizikanın müasir problemləri, Respublika elmi konfransı., Bakı , 24.12.2010.

22. Об особенностях профилей линий триплета Mg I в спектре Солнца и Проциона Крым, Solar conference, 2-8.09.2012

23. Профили линий инфракрасного триплета Ca II в спектре Солнца Крым, Solar conference, 2-8.09.2012

24. The fine structure of solar Fraunhofer lines profiles. International Conference Variability of the Sun and Sun-like stars. p.29. Baku 6-8 July, 2015.

25. Fr. lines profilesw classification. Modern problems of Astrophys, 2017, sept. 25-27 Georgie.

26. On the full assymetry fr lines in the solar sp. Modern problems of Astrophys, 2017, sept. 25-27 Georgie.

27. To the determ. Of Lum. Efcentral stars of pl. Nebuluel The 6th int. con. Control and optimization industrial Application 11-13 bJuly 2018, Baku, pp. 199-201.

28. The Modeling of the Fr. line Asymm.param. determination, the 6th international conference on Control and Optimization with industrial Appl. 11-13, 2018, Baku, pp. 202-204.

TƏDQIQAT SAHƏSİ:

Günəş fizikası, Günəşin Fraunhofer spektri Fraunhofer xətlərinin profillərinin asimetriyasını tədqiq etmək üçün yeni üsul. Yüksəliş əyrisi üsulu ilə Günəş fotosferinin tədqiqi. Kəsilməz spektr fonunun keçirilməsi üçün yeni üsul. Güclü Fraunhofer xətlərinin genişlənmə mexanizmlərini öyrənmək üçün yeni üsul.

Zəif və orta Fraunhofer xətlərinin profillərinin incə quruluşunu ölçmək və analiz etmək üçün yeni kəmiyyət üsulu. İlk dəfə olaraq diferensial, inteqral, qalıq və nisbi asimetriya kəmiyyətləri daxil edilmişdir.

SEÇILMIŞ ƏSƏRLƏRİ:

1. О центральных интенсивностях сильных фраунгоферовых линий в спектре Солнца. Ленинград, Вестник ЛГУ, 1963, №7, 155-160.

2. Об определении физических параметров атмосферы Солнца методом кривых роста, Ленинград, Вестник ЛГУ, 1964, №19, 153-164..

3. О контурах сильных фраунгоферовых линий спектра Солнца I. Водородные линии. Москва, Астрон. ж., 59, №5, 1964, 920-929.

4. О контурах сильных фраунгоферовых линий спектра Солнца II. Резонансные линии. Москва, Астрон.ж., 1965, №5, 1022-1032.

5. Об эффекте четности термов на кривой роста. Москва, Астрон.ж., 1968, 45, №1, 69-73.

6. Новая кривая роста для Солнца. Москва, Астрон.ж., 1968, 45, №2, 321-324.

7. О кривой роста, построенной по линиям FeI для центра диска Солнца, Москва, Астроном. Вестник 1973, №3, 167-172.

8. О различии кривых роста для четно- нечетных и нечетно-четных переходов FeI., Москва, Астрон. ж., 1976, 53, №3, 577-587.

9. К эффекту четности спектральных термов на кривой роста, Москва, Астрон. ж., 1976, 53, №4, 836-840.

10. Новый метод определения уровня локального непрерывного спектра Солнца, Москва, Астрон.ж. 1983, №3, 590-593.

11. Кривая роста для Солнца как звезды при приближении Мильна - Эддингтона. Москва, Астрон.ж. 1988, 65, №3, 613-620.

12. On the differential and total asymmetry of the Fraunhofer lines in the Solar spectrum. Kiev, Kinematics and Phys. of Celestial bodies 1995, №2, 51- 56.
13. Об эмиссионных компонентах линий N и KCaII в разрешенном и неразрешенном спектре Солнца, Баку, Физика, 1999, V, №2, 71-73.
14. Зависимость асимметрии профилей фраунгоферовых линий от интенсивности, Москва, Астрон. Ж. 2001, №1, 87-90.
15. Intensity Deference of the Asymmetry of Fraunhofer line profiles. Москва, Astron.Report., 2001, 45, №1, p.75-78.
16. Fraunhofer xətlərinin profillərinin asimetriyasının intensivlikdən asılılığı, Moskva, Astronomiya xəbərləri, 2001, 45, №1, 75-78.
17. Программа для вычисления асимметрии профилей фраунгоферовых линий в спектрах Солнца и звезд, Баку, Вестник БГУ, 2004, №2, с. 158–165.
18. Изменение интегральной и остаточной асимметрии профилей линий CrI по диску Солнца, Баку, Вестник БГУ, 2006, №1, с. 213-217.
19. О классификации асимметрий профилей линий в спектре Солнца, Астрон. журнал Азербайджана, 2007, №1,2, с.26-28.
20. О тонкой структуре профиля $\lambda 5324.185 \text{ \AA}$ FeI в спектре центра диска Солнца, Вестник БГУ, 2008, №2, с.171-176
21. Исследование тонкой структуры профиля линий $\lambda 5324.185 \text{ \AA}$ FeI в спектре центра диска Солнца, Кинематика и физика небесных тел, 2008, T24, №6, с. 1-6.
22. Современное состояние проблемы нагрева солнечной хромосферы и короны. Вестник БГУ 2009, №1 ст.201-217
23. Определение периодов пульсаций для сверхгигантов и гипергигантов Вестник БГУ 2009, №2 ст.162-170
24. О роли турбулентных (нетепловых) движений в нагреве солнечной короны. Вестник БГУ 2009, №2 ст.171-174
25. К определению температуры и нетепловых (турбулентных) скоростей в корональных петлях. Вестник БГУ 2009, №3 ст.192-197
26. Анализ тонкой структуры профилей фраунгоферовых линий в спектре Солнца. Кинематика и физика небесных тел, 2010, №6, 369-371
27. К определению температуры и скорости нетепловых движений в корональных петлях. Вестник БГУ, 2010, №2, 174-181
28. Профили линий инфракрасного триплета Ca II в спектре Солнца. Вестник БГУ, 2010, №3, 167-173
29. Профили бальмеровских линий водорода в спектре Проциона по высокодисперсионным спектрам. Вестник БГУ, 2010, №4
30. Фотометрическое исследование сейфертовской галактики и квазара NGC3516 и 3C273. Вестник БГУ 2011, №1, 182-189
31. О механизме расщ. бальмеровских линий водорода в фотосфере Проциона. Вестник БГУ 2011, №3, 189-193
32. Математическое моделирование опр. парам. асимметрии профилей линий погл. Вестник БГУ 2011, №3, 193-197. О волнах Моретона в атмосфера Солнца Вестник БГУ, 2012, №1, 163-169.
33. О природе волн Моретона в атмосфере Солнца Вестник БГУ, 2012, №2, 163-169
34. HD 206731 (G8II) ulduzunun bəzi atmosfer parametrlərinin təyini Bakı Universitetinin xəbərləri, 2012, №3, səh 161-165
35. Об особенностях профилей «b» линий MgI в спектре Проциона и Солнца, Вестник БГУ, 2012, №4
36. Günəş alışımları, Elm və Həyat, 2012 №2, səh, 190-201
37. The New Quantitative Method for Analisis of the Fine structure of the Fraunhofer Lines Profiles, International J.of Eng and siences (JENS), 2012, Vol 12, issul 01, p. 16-21
38. Профили “b” линий MgI в спектре Солнца и Звезды Малого Пса, “Fizikanın aktual

- problemləri VII Respublika elmi konfransı, 26 noyabr, 2012, s. 18-19
39. HD217944 (G8IV) ulduzunun effektiv temperaturunun və səthində ağırlıq qüvvəsinin təcilinin təyini, “Fizikanın aktual problemləri VII Respublika elmi konfransı, 26 noyabr, 2012, s. 10-11
40. Профили линий инфракрасного триплета CaII в спектре Солнца, Физика Солнца и 24 цикл, 2-8 сентября, 2012, с.20
41. Об особенностях профилей линий триплета MgI в спектре Солнца и Прокционна ,Физика Солнца и 24 цикл, 2-8 сентября, 2012, с.21
42. Об особенностях профилей линий триплета MgI в спектре Солнца и Прокционна, Вестник БГУ, 2012, №4
43. Спектрофотометрический анализ атмосферы α СМi по высокодисперсионным спектрам.I.Исследование профилей Балмеровских HD14662 (F7Ib) ulduzunun fundamental parametrlərinin təyini линий Азерб.Астр.журнал, 2013
44. Спектрофотометрический анализ атмосферы α СМi по высокодисперсионным цифровым спектром. II. Определение фундаментальных и эволюционных параметров, Вестник БГУ, 2013, №4.
45. Günəş spektrində spektral xətlərin profillərinin incə quruluşu haqqında. Fizikanın aktual problemləri” beynəlxalq konfransının materialları, Bakı, 2013, səh 21-24
46. Спектрофотометрические характеристики профилей линий инфракрасного триплета Ca II в спектре полного потока от всего диска Солнца, Крым, Наследие А.Б.Северного Косм.Маг. поля.с.2-6 сентября
47. Nəhəng HD 206731 ulduzunun kimyəvi tərkibinin təyini, Azərb. Astr. Jurnalı,səh 161-165
48. Определение спектрофотометрических характеристик линий разных химических элементов в инфракрасном спектре Солнца, FAP beynəlxalq konfransı, 2013, с.15-16
49. Профили линий инфракрасного триплета CaII в неразрешенном спектре Солнца, Вестник БГУ, 2013, №4.
50. ulduzunun fundamental parametrlərinin təyini, Azərbaycan Astronomiya Jurnalı № 1, 2013, səh 21-28
51. Model üsulu ilə Günəşdə mikroturbulent hərəkət sürətinin təyini, Fizikanın aktual problemləri “Beynəlxalq elmi konfransın materialları” , 2013- cü il, 6 dekabr, səh 9-10
52. HD 203 574 ulduzunun effektiv temperaturu və ağırlıq qüvvəsinin təcilinin təyini, “Fizikanın aktual problemləri” Beynəlxalq elmi konfransın materialları, 2013 – cü il, 6 dekabr,səh 10-11
53. HD 20673 ulduzunun kimyəvi tərkibi, ŞAR – ın 60 illiyi ilə əlaqədar Beynəlxalq konfrans 2013
54. Спектрофотометрический анализ атмосферы по высокодисперсионным цифровым спектрам II. профили D линий NaI И b линий MgI Азерб.Астр.журнал, 2014, №1, ст 27-29.
55. Спектрофотометрический анализ атмосферы. II. α СМi по высокодисперсионным цифровым спектром III. Определение фундаментальных и эволюционных параметров. Вестник БГУ, 2014, №3
56. ϕ Cas (F0 Ia) ulduzunun kimyəvi tərkibinin təyini. Вестник БГУ, 2014, №2, ст 163-169.
57. Спектрофотометрический анализ атмосферы α СМcmi по высокодисперсионным цифровым спектрам. II. профили D линий NaI и b линий MgI. Azərbaycan Astronomiya jurnalı,2014, №1, ст 27-29.
58. Об одном методе определения длин волн в спектрах: случай очень длинных волн. Azərbaycan Astronomiya jurnalı, 2014, №1, ст 31-35.
59. Спектрофотометрический анализ атмосферы α СМi по высокодисперсионным цифровым спектрам. V. О химическом составе атмосферы α СМi (прокционна). Azərbaycan Astronomiya jurnalı, 2014, №2, ст 8-11.
60. Некоторые проблемы асимметрии корональных спектральных линий. Azərbaycan Astronomiya jurnalı, 2014, №2, ст 12-20.
61. О химическом составе атмосферы Прокционна. Вестник БГУ, 2014, №3.

62. Спектрофотометрические характеристики слабых и умеренных фраунгоферовых линий в спектре Проиона. Вестник БГУ, 2014, №4.
63. The metod line profile asymmetry determination... Astronomy and Astrophys transection, 2014, V.28, №4.
64. The location of Moreton waves in the Solar atmosphere? Astr. reports, 2015, v 50, №2, 165-174 .
65. Об изменении асимметрии внутри профилей фраунгоферовых линий. «Fizikanin aktual problemləri» VIII respublika elmi konfransinin materialları, 17 dekabr 2015-ci il, səh.21-24.
66. «О тонкой структуре профилей фраунгоферовых линий в спектре α СМі». Вестник БГУ , 2015, №3.
67. The location of Moreton waves in the Solar atmosphere. Астрономический журнал, 2015, Т 92. №2, 190-200.
68. “The Location of Moreton Waves in the Solar Atmosphere”. Astronomy Reports, 2015,v. 59, No.2,pp. 165-174.
69. “Some Problems of Assymetry of Coronal spectral Lines”. Kinematics and Physics of Celestial Bodies, 2015.v. 31,No.5, pp. 245-252
70. «Локализация волн моретона в солнечной атмосфере». Астрономический журнал, 2015. Т 92, N2 190-200
71. «Некоторые вопросы асимметрии корональных линий». Кинематика и физика небесных тел, 2015, т. 31, №5, с. 9-60.
72. «On atmospheric parameters and chemical composition of gigant HD 206731 (g 811)». International Journal of Corrent Research, 2015, V.7, №3, 13831-13835.
73. On atmospheric parameters and chemical composition of giant . International Journal of Current Research v.7,2015 pp.13831-13835.
- 74.The Fraunhofer Lines classification by Asymmetry changes Insaido the profiles in the spectrum of the Sun, Astropys. Buleten, 2017, v 72, №3,pp 337-339.
75. The Fr. Lines classification on Asymm. Changes..., Astr.and Astrophys. 2018, №3, pp.10-15.
- 76.On the full asymmetry of the whole Fr. Lines profil in sp. On the Sun, Astr. and Astrophys.2018, №3.

KITABLAR

Dərslik, dərs vəsaiti, monoqrafiyalar:

1. Коперник və dünyanın heliosentrik sistemi; Bakı, 1973
2. Atom spektroskopiyası; Bakı, 1985
3. Tarixləri çevirmək üçün metodik göstəriş, Bakı, 1985
4. Atom spektroskopisinin temelleri, (Türkçə), Istanbul, 1995
5. Klassik astronomiya, Bakı, 2004
- 6.Фраунгоферов спектр Солнца, Bakı ,2006
7. Klassik astronomiya (yenidən işlənmiş ikinci nəşri), Bakı, 2007
8. Günəş fizikası, Bakı, 2012.
9. Təqvimlərin riyazi və astronomik əsasları, Bakı, 2014
- 10.Ümumi astronomiya kursu. I.Klassik astronomiyanın əsasları, Bakı, 2018

Bədii kitablar:

1. 70 illik ömrün səhifələri, Bakı, 2006.
2. Torpaq, uğrunda ölən varsa vətəndir, Bakı, 2010.
3. Ana ürəyi, Bakı, 2011.
4. Əcaba, dünyaya mən niyə gəldim? Bakı, 2012.
5. Atanın qeyrəti, Bakı 2017.